

Yeni Hükümet Sisteminde Merkezi Yönetimin Dönüşümü: Cumhurbaşkanlığı Örgütü

5 . HAFTA

Cumhurbaşkanlığı Örgütü (Düzenleme)

- Önceki sistemde Cumhurbaşkanlığının yönetsel örgütlenmesi Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği idi. Anayasa, Cumhurbaşkanına Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile sekreterliği düzenleme yetkisi vermektedir.
- Genel Sekreterlik, 17.8.1983 tarihli 2879 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilatı Kanunu ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmişti.

Cumhurbaşkanlığı Örgütü (Düzenleme)

- Yeni sistemde anayasa açıkça Cumhurbaşkanına, Cumhurbaşkanlığının yönetsel örgütlenmesini kararname ile düzenleme yetkisi vermemekle birlikte Cumhurbaşkanlığı örgütü 1 sayılı CB kararnamesi ile düzenlenmiştir.
- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Kararname (RG: 10.07.2018/30474)

Cumhurbaşkanlığı Örgütü (Düzenleme)

- 3056 ve 3046 sayılı yasaların işlevini gören 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK), hem Cumhurbaşkanlığı örgütünü (örgütlenme, personel, personel rejimi, hizmet birimleri, ofisler, politika kurulları vs) hem de bakanlıkların görev, yetki, örgütlenme ve personel rejimini belirlemekte.
- Ayrıca merkezi yönetimin taşra ve yurtdışında örgütlenme esasları ve ortak hükümler de yer almakta.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI

Cumhurbaşkanlığı Örgütü

CUMHURBAŞKANI

CUMHURBAŞKANI YARDIMCILARI

ÖZEL KALEM

İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI

FINANS OFISI

İNŞAN KAYNAKLARI OFISI

DİJİTAL DÖNÜŞÜM OFISI

YATIRIM OFISI

- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- MİLLİ İSTİHBARAT BAŞKANLIĞI
- SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI
- MİLLİ GÜVENLİK KURULU
- STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI
- DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
- DEVLET DENETLEME KURULU
- İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

Seriye Sezen, Türk Kamu Yönetimi Dersi Notları, AÜ SBF, 2019-2020, Ankara.

- BAĞLI KURULLAR
- OFİSLER
- BAŞKANIN KABİNESİ
- BAĞLI KURULUŞLAR

Cumhurbaşkanlığı Örgütü

Yeni sistemde Cumhurbaşkanlığı merkez (iç çekirdek) örgütü;

- **Cumhurbaşkanlığı makamı,**
  - **Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı**
  - **Cumhurbaşkanlığı Yardımcılıkları**
  - **Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları**

olmak üzere **dört** bileşenden oluşmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Örgütü

- Merkez örgütünde çalışanların kadroları doğrudan Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenmektedir.
- Cumhurbaşkanı belirli sayıyla sınırlı olmaksızın başdanışman ve danışman atayabildiği gibi özel temsilci de görevlendirilebilmektedir. Özel temsilcilere büyükelçilik unvanı verilebilmektedir.
  - Özel temsilcilerin yanı sıra Cumhurbaşkanı, CB örgütündeki özel kalem müdürü, idari işler başkanı, danışman ve genel müdürler gibi yöneticileri de dış ülkelerde ve uluslararası kuruluşlar nezdinde özel bir misyonla görevlendirebilir. Keza bunlara da özel görevleri süresince büyükelçi unvanı verebilir.

Cumhurbaşkanlığı Örgütü: CB Yardımcıları

- Cumhurbaşkanı dilediği sayıda cumhurbaşkanı yardımcısı atayabilir. Şimdiki halde tek bir yardımcı vardır. Cumhurbaşkanın yokluğunda yardımcısı vekalet etmektedir.
  - Başkanlık sisteminde genel uygulama, seçimler öncesinde başkanın yardımcısını belirlemesi ve seçim kampanyasına eşlik etmesidir. Böylece başkan bir anlamda yardımcısıyla birlikte seçilmiş kabul edilerek gelecekteki vekaletler için meşruiyet sağlanmış olur. Türkiye’de bu sistem benimsenmemiştir. Cumhurbaşkanın yokluğunda atanmış bir görevli seçimle gelinen bir makama vekalet etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Örgütü

İdari İşler Başkanlığı

- Cumhurbaşkanlığı idari işler Başkanlığı, parlamenter sistem döneminde Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Başbakanlık Müsteşarlığının işlevlerini üstlenmiş görünmektedir. idari işler başkanı, eski Başbakanlık müsteşarı gibi en yüksek devlet memurudur.

Başkanlığın hizmet birimleri;

- a) Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
- b) Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü
- c) Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü
- d) Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü

Cumhurbaşkanlığı Örgütü: Devlet Denetleme Kurulu

- Kaldırılan Başbakanlık Teftiş Kurulunun işlevleri ve yetkileri Devlet Denetleme Kuruluna (DDK) aktarılmıştır.
  - 5 sayılı CB kararnamesi ile yeniden yapılandırılan DDK, kamu yönetiminin teftiş/denetiminde merkezi bir denetim birimi haline gelmiş ve denetim alanı genişlemiştir. Yasama ve yargı alanı dışında tüm alanları denetleme yetkisine kavuşmuştur.
  - Devlet Denetleme Kurulunun görev, yetki ve örgütlenmesinin düzenlenmesi, anayasa ile münhasıran Cumhurbaşkanına verilmiş bir yetkidir.

Cumhurbaşkanlığı Örgütü: Politika Kurulları

- Türk kamu yönetiminde yeni bir uygulama olan politika kurulları, bakanlıkların üstünde, üyeleri doğrudan cumhurbaşkanınca atanan üyelere oluşmaktadır. Kurullar cumhurbaşkanı veya yardımcısının başkanlığında toplanmaktadır. Dokuz politika kurulu vardır:
  - a) Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu
  - b) Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu
  - c) Ekonomi Politikaları Kurulu
  - ç) Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu
  - d) Hukuk Politikaları Kurulu
  - e) Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu
  - f) Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu
  - g) Sosyal Politikalar Kurulu
  - h) Yerel Yönetimler Politikaları Kurulu

Cumhurbaşkanlığı Örgütü: Politika Kurulları

- Kurulların çalışma alanı temel kamu hizmetlerinin tamamını kapsamaktadır.
  - Her ne kadar “öneri geliştirmek”, “görüş bildirmek”, “rapor sunmak” gibi danışma işlevini çağrıştıran görevler verilmiş olmakla birlikte son iki görev, danışma işleviyle sınırlı olmayan, bir anlamda bakanlıkların çalışmalarını Cumhurbaşkanı politikaları açısından denetleyen bir konumda oldukları söylenebilir. Kurullara Cumhurbaşkanının veya yardımcısının başkanlık ettiği hesaba katıldığında, “görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşlarına” verilen görüşlerin de pekala talimat anlamına geleceği öngörülebilir.

Cumhurbaşkanlığı Örgütü: Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu

- 2019 yılında 36 sayılı CB Kararnamesi ile, “Millete ve devlete hizmeti geçmiş, bilgi ve birikim sahibi kişilerin kazanımlarından istifade edilmesi amacıyla” kurulmuştur.
- Cumhurbaşkanının başkanlığını yaptığı Kurulun günümüzde, hepsi eski TBMM başkanı olan altı üyesi bulunmaktadır.
- Kurul üyeleri cumhurbaşkanınca atanmakta, çalışma yöntemi, ödenecek ücretler vb. konular yine cumhurbaşkanınca belirlenmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Örgütü: Bağlı kuruluşlar

Ofisler

- Dijital Dönüşüm Ofisi
- Finans Ofisi
- İnsan Kaynakları Ofisi
- Yatırım Ofisi

Bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşlar

- Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Türkiye Varlık Fonu
- Savunma Sanayi Başkanlığı
- Devlet Denetleme Kurulu
- Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Devlet Arşivleri Başkanlığı
- İletişim Başkanlığı
- Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı

Cumhurbaşkanlığı Örgütü (Ofisler)

- Yeni sistemin getirdiği bir örgütlenme modeli de Cumhurbaşkanlığına bağlı ofislerdir.
- Ofisler kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli, idarî ve malî özerkliğe sahip örgütlerdir.
- Ofislere izleme, raporlama, öneri geliştirme, planlama, eşgüdüm sağlama, veri oluşturma, sorun çözme ve girişimde bulunma gibi görevler verilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı'na Bağlı Kuruluşlar

- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Milli Saraylar Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı yeni kurulmakla ve yeni birtakım işlevleri olmakla birlikte, kaldırılan kurumların yerini alan örgütler olarak görülebilir.
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, yeni sistemde bütçenin Cumhurbaşkanlığı'nca hazırlanması nedeniyle Maliye Bakanlığı bünyesindeki Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ile kapatılan Kalkınma Bakanlığı (önceden Devlet Planlama Müsteşarlığı) görevlerini üstlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı'na Bağlı Kuruluşlar

- Kapatılan Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün görevleri ile Tanıtma Fonu Sekreterliği ise İletişim Başkanlığına verilmiştir.
- Önceden TBMM'nin yönetiminde olan milli sarayların yönetimi ise Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına geçmiştir.
- Başbakanlığın ana hizmet birimi olan Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünün yerini ise Devlet Arşivleri Başkanlığı almıştır.